¶DE HETEROCLITIS nominibus.

¶Grammatice whitintonianæ Liber tertius de nominum heterocliſi.

Rober. w. tetraſtichon ad lectorem.

Prótheos ut poſſis uarios dinoſcere vultus.
Tyreſie ſexus ambiguoſq; ſenis.
Salomocidos ne undis coeant heteroclita mixta.
Hoc whitintoni uoluito lector opus.

¶Eiuſdem diſticon in zoilum.

Cornua Rhinoceros, dẽtem ni zoile ponas.
Sanguinolenta feret tela Hecatebeletes.

De heteroclitis.

¶ De nominum heteroclisi.

Quum de heteroclitis varia inter grāmaticos sit dissētio: quelibet animum adeo perplexum hinc ide distrahit: vt nescias quid potius teneas mutatē prothea nodo. Huic ī cōmodo suppetias ferre studui. Per lustratis probis authorib⁹: collegi q̄ lege grāmatices tritior vs⁹ obseruāda cēset heteroclita. Annotauim⁹ etiā quedā: q̄ apud priscos licet precto haberentur: apud recētiores tñ ob vetustatem ab so'etate vindicatur. Legim⁹ apud Plautum delicia femininо gñe ⁊ singulari nūero: ⁊ apud Ciceronem nex: et apō alios alia multa: que lex grāmatica vetat. Quare quod veteribus licuit scriptorib⁹: tibi quoq; licere in ea reputes. aut qđ reperies inuentum est: aut figurate vel incurta quadam elapsum: in tritum vsū vtique pare arroges probabiliter subiūximus precepta.

¶ Aptotum vel monoptotū est qđ vnā vocē habet per oēs casus: vt gummi.

¶ Diptotum est qđ duos casus habet diuersos: vt tabi tabo.

¶ Triptotum quod tres: vt templum templi templo.

¶ Tetraptotum quod quatuor: vt gener generi genero generum.

¶ Pentaptotum quod quinq;. vt castus casti casto castum caste.

¶ Heraptotum quod sex: vt totus totius toti toto tote totum.

¶ De nominibus heteroclitis.

¶ Heteroclitum nomen est quod vario modo declinatur. ¶ Heteroclisis varia nominū declinatio: que quidem fit casu numero/genere/declinatione/voce: fitq; defectu/abundantia/et variatione.

¶ De nominibus quæ unam terminationem habent, singularia tantum.

Hæc aptota feres singulari neutraq; tantum.
palme of the hande. fyre. gen⁹ frumenti. nothyng. iustum. iniustū.
Hic pyr pus et ador nihil et nil fasq; nefasq;.
nomē oppidi. vt gummi. vt comu. .i. pro sola voce sumpta.
Cim sic clausa per, i, simul, u, uox materialis.
.s. gñm trifullynge wycked.
Et commune trium iungas nequā simul adde.
a whayle. nem⁹ Thessalie. a poūde weyght.
Hæc cete et tempe pluralia, ponde triumq;.
so many. as many.
Hæc generum tot quot totidem numeralia cuncta
vt quatuor/decem/viginti/quadraginta/octoginta.
Post tres ad centum quæ prime sunt speciei

vt hoc mille indeclinabile.

Mille dat hoc fixum singlari non uariatum.

In plurali ntō hec millia gtō horū millīū: dtō his millibus. ac.

Cuius pluralis ternę fit millia flexus.

In plurali ntō hi et he et hec mille indeclinabile.

Plurali inflexum genus omne est mobile mille.

¶ Rectum et quintum casū tm̄ habentia.

.i. vocatiui. able. past hope.

Recti uel quinti uoces tantum potes expes.

magis auctus. magis auctus. ctā. ctum.

Nacte tenent quintum, prisci s et mobile fixum.

a fortuna. a morren.

ntō. vctō ablto. ntō. actō. ablto.

Frons dabit, o, frons forte, luesq; luem lue tantam.

a consumpcyon. sanies a sanguis corruptus.

ntō. actō. ablto. gtō. ablto.

Tabes dat tabem tabe at tabi nisi tabo.

¶ Acusatiuum solum habens.

ad magnitudinē: vt sentit Valla. angl' (as moche)

Instar singlarem quartum poscit sibi solum.

¶ Ablatiuum solum habentia.

.i. astutia. euydent. by byrthe. offre well.

Astu cum promptu natu dic sponteq; sexto.

Maior natu (elder).
Minor natu (yonger).

¶ Ntō et uctō singlari carentia.

.i. potestatis.

Singlari recto quintoq; carent ditionis.

moone derthe. deynty mete. a prayer. .i. fructus.

Remigis atq; necis dapis et precis addito frugis

a wande or a typpynge a course or

rodde or a cudgell. caret actō. a stydde. possibilitatis.

Verberis et quarto, uicis aufer opisq; datiuum.

casus. pluralem.

Plurales retinent omnes uicis at genitiuum.

refusety. numero.

Abnuit et casus plurali omnes ditiones.

¶ Dtō uctō et ablatiuo carentia.

ntō actō. as moche.

Die bis tantundem tantidem dans genitiuo.

De heteroclitis.

¶ De nominum heteroclisi.

Quum de heteroclitis varia inter grãmaticos sit dissẽtio: quelꝫ tis animum adeo perplexum hinc ide distrahit: vt nescias q̃ pꝫ tus teneas mutatẽ prothea nodo. Huic ĩ cõmodo suppetias ꝛ studui. Per lustratis probis authoribꝫ: collegi q̃ lege grãmat tritior vsꝰ obseruãda cẽset heteroclita. Annotauimꝰ etiã quedã: q̃ apud pꝫ scos licet precio haberentur: apud recẽtiores tñ ob vetustatem ab so'era dꝫ tur. Legimꝰ apud Plautum delicia feminino gñe ꝛ singulari nũero: ꝛ ap Ciceronem nex: et apõ alios alia multa: que lex grãmatica vetat. Quare quod veteribus licuit scriptoribꝫ: tibi quoq; licere in ea reputes. aut qd re inuentum est: aut figurate vel incuria quadam elapsum: in tritum vsũ vt pare arroges probabiliter subiũximus precepta.

¶ Aptotum vel monoptotũ est qõ vnã vocẽ habet per oẽs casus: vt gñ

¶ Diptotum est qõ duos casus habet diuersos: vt tabi tabo.

¶ Triptotum quod tres: vt templum templi templo.

¶ Tetraptotum quod quattuor: vt gener generi genero generum,

¶ Pentaptotum quod quinq;. vt castus casti casto castum caste.

¶ Heraptotum quod sex: vt totus totius toti toto tote totum.

¶ De nominibus heteroclitis.

¶ Heteroclitum nomen est quod vario modo declinatur. ¶ Heteroclitꝫ varia nominũ declinatio: que quidem fit casu numero/genere/declinatiõe voce: fitq; defectu/abundantia/et variatione.

¶ De nominibus quæ unam terminationem habent, singularia tantum.

Hæc aptota feres singulari neutraq; tantum.
palme of the hande. genꝰ frumenti. nothyng. iustum. iniustũ.
Hic pyr pus et ador nihil et nil fasq; nefasq;.
nomẽ oppidi. vt gummi. vt comu. .i. pro sola voce sumpta.
Cim sic clausa per, i, simul, u, uox materialis.
.s. gñm trifullynge wycked.
Et commune trium iungas nequã simul adde.
a whayle. nemꝰ Thessalie. a poũde weyght.
Hæc cete et tempe pluralia, ponde triumq;.
so many. as many.
Hæc generum tot quot totidem numeralia cuncta
vt quatuor/decem/viginti/quadraginta/octoginta.
Post tres ad centum quæ prime sunt speciei

vt hoc mille indeclinabile.

Mille dat hoc fixum singlari non uariatum.

Ja plali ntō hec millia gtō horū millīū: dtō his millibus. atē.

Cuius pluralis ternę fit millia flexus.

Ja plali ntō hi et hs et hec mille indeclinabile.

Plurali inflexum genus omne est mobile mille.

¶ Rectum et quintum casū tm̄ habentia.

.nti. .i. vocatiui. able. past hope.

Recti uel quinti uoces tantum potes expes.

magis aucte mactus. cta. ctum.

Nacte tenent quintum, prisci s et mobile fixum.

i. fortuna. a morren.

ntō. vctō ablto. ntō. actō. ablto.

Frons dabit, o, frons forte, luesq; luem lue tantam.

a consumpcyon. santes ꝫ sanguis corruptus.

ntō. actō. ablto. gtō. ablto.

Tabes dat tabem tabe at tabi nisi tabo.

¶ Acusatiuum solum habens.

ad magnitudinē: vt sentit Valla. angl' (as moche)

Instar singlarem quartum poscit sibi solum.

¶ Ablatiuum solum habentia.

.i. astutia. cuydent. by bythe. offre well.

Astu cum promptu natu dic sponteq; sexto.

Maior natu (elder).
Minor natu (yonger).

¶ Ntō et uctō singlari carentia.

.i. potestatus.

Singlari recto quintoq; carent ditionis.

a mocke dethe. deynty mete. a prayer. .i. fructus.

Remigis atq; necis dapis et precis addito frugis

a wande or a typpynge a course or

rodde or a cudgell. caret actō. a stydde. possibilitatis.

Verberis et quarto, uicis aufer opisq; datiuum.

casus. pluralem.

Plurales retinent omnes uicis at genitiuum.

refusety. numero.

Abnuit et casus plurali omnes ditiones.

¶ Dtō uctō et ablatiuo carentia.

ntō actō. as moche.

Die bis tantundem tantidem dans genitiuo.

more
Hoc plus dic recto et quarto pluris genitiuo.
declinationis.
Hic simul hæc plures hæc plura mobile ternç.

¶ Vocatiuo tantum carentia.

interrogatiuũ. distributiuũ. relatiuum.
Querens distribuens infinitum referensq;
negatiuum. verõ casu
Atq; negans quinto careant pronomina cuncta.
Exceptis omnis noster nostras meus et tu.

¶ Datiuo et uocatiuo carentia.

Hæc uis, huius uis, hanc uim, dicas et ab hac ui.
Plurali hæc uiris, hæc uis dederatq; uetustas.

¶ Ntm̃ et actm̃ solum plurali habentia.

helpe denyeng.
Supetie inficie quarto as solum retinebunt
Hæc simul has grates, repetundarum repetundis.

¶ Plurali numero carentia.

Propria cuncta carent plurali elementa metalla
Liquida quæ signat, et humi nascentia sicca
Cum toto si signet idem pars quelibet. At quum
Pars non signet idem cum toto, pro specie ue
Diuisa a toto capitur, quum materie ue
Pro forma, quũ fit translatio, opinio, et usus.
Euentus, diuiso fit, pluralia flectas
Et quæ natura careant singlari, ut Athene.

¶ Plurali nũero carẽt ꝓpria noĩa deoꝝ/hoim/virbiũ montiũ/siluarũ fluuiorũ/et aliorũ locorũ: et quattuor elemẽta: ignis/aer/aq̃/terra. ꝫ metalla: vt rum/plũbũ. Et liquidũ: oleũ/lac butyrum. Et humi nascẽtia/sices: vt piper cicer. Et hoc intelligẽdũ est quottes quelibet pars sigt idem cum suo toto quelibet pars aerꝭ est aer/quelibet pars terri est ferrũ/quelibet pars oleoleũ/qlibet pars piperis est piper. Sed qñ quelibet pars signet idem cũ toto pales casꝰ habet: vt in floribus et fructibꝰ. Añ quelibet pars rose nõ rosa Siliter qñ pars sumitur ꝓ specie a suo toto diuisa: vt aque qñ sumit pro fluuiis a mari diuisis. Terre pro insulis ꝫ regionibus a terra cõtinentibꝰ siunctis. Aut qñ pars pro forma alicuiꝰ materie accipitur: vt panes ꝓ pabus i massã rotundã effigiatis. Aut qñ fit trãslatio. vt ignes cũ sigt amas

Virg. Incipe Mospe puoz si quis aut Phlegiadas ignes. Aut opinõe: vt vul gi qui opinabãtur pluria esse solles. ds Virgilius imitãs d. xu. Quid tantũ Oceano properant se tingere soles? quedã etiã vsu pluralem habent: vt frumentis apud Maronẽ. Quedã euentu: vt Catones duo fuerũt. Quedã diuersione: vt Gallia. alia belgica: alia celtica. Quedã nature: vt Athene Lume.

¶ Annotatio de quibusdã plaliter declinatis.

a welspryng. a stãdyng pode. water troubled. a lake or a pode.

Plurali flectes fons stagnum ad unda lacuna

playne see. a rãnyng water. iouce or humour. rẽnyng water. a lake or a myre.

Aequor sic fluuius succus sic flumen et amnis

a cuppe. a well or pyt. water rẽnyng water. a lake or a myre.

Pocula uel puteus laticesq; fluenta lacusq;

troubled see. water. see drynke. a fenne or a marres.

Et freta cum limphis mare potio, sicq; paludes.

cockell. rue onyon. pese ootes.

Cum lolijs rutas cepas pisas et auenas

bence. ryse. all maner corne. terreferche.

Meloneſq; fabas lentes frumenta lupinos

strawbery. vt rose, lilia, viole: poma: ; pira: cerasa.

Fragaq; citrullos florum sic nomina fructus.

¶ Annotatio de carẽtibus gtõ dtõ et abltõ plalibus.

Plurali genitiuo terno sextoq; carebũt.

a mouthe. brase. hony. see. coũtre. encẽse. lawe. barley. wyne.

Os æs mel mare far rus thus ius hordea uina

meythe.

pocula. .i. potus melitus. mulbery. vt macies (leneſſe). declinationis.

Defruta sic mullum morum, sic nomina quintę

edge of any wepen syght

maner of the eye. a kynde a face.

Demptis maneries acies speciesq; facieſq;

noone.

a kynred. a thyng. tymbre. meridies. a daye.

Progenies res materies cum prole dieſq;

a spyt or brioche. ceteros casus habet: vt verus verubus.

Pluraliq; ueru careat tantum genitiuo.

¶ Masculina singularem nũerũ tm̃ habentia.

the see.

Singula tantum flectes hæc masculapontus

blode. ſalte. pryſon. all maner vytel: or meet. duſte. the wange tothe.
Sanguis ſal carcer penus et puluis genuinus.
the euen ſterre. idem dunge. ayre. the worlde. the ayre.
Veſperus et ueſper fumus aer mundus et ether
moſſe. the ſoñe. ſmoke. mudde or ſlyme of the erthe cingulū veneris.
Fœminei generis ſinglari hæc flectio tantum
Muſcus ſol fumus limus ueneris quoq; ceſtus
At quandoq; leges mundos fumos genuinos
Pulueribus cum ſanguinibus ſed ratius uſu.

¶ Eœminea ſingularia tantum.

laude or prayſe. name. helthe. peace. ryches. yonge age. idem.
Gloria fama ſalus pax gaza iuuenta iuuentus
lyght. derthe. lyfe. moren. thryſt. hongre olde age.
Lux mors uita lues ſitis eſurieſq; ſenectus
an oke apple. a ſtake of wood. cought. groūde. infeccyon. colere.
Galla ſtrues tuſtis tellus contagio bilis
a faute. vytell. yſſue or chylde. groūde. ſpryngolde. chaſe. a ſpotte
Culpa penus ſoboles humus et pubes fuga labes
euentyde. colere. a chylde a tokē of proue. ſande.
Veſpera cum cholera proles iuucta indole atena
matter of fylthe
hongre reſt. pardon. reſte. corrupcyon.

Cariosū lignum (worme eten tree.

Atq; fames requies ueniat atq; quies ſanieſq;
rotnes o r wood or
hoomeſſe. worme eten yſe leneſſe. ſaythe e truthe.
Canicies caries, glacies macieſq; fideſq;
e glotony madneſſe fylthyneſſe people. plebie.
Ingluuies rabies, ſic illuuies quoq; plebes
His ia que formant abſtracta ſequentibus addas
wyſdome. innocēce. malyce wodneſſe. couetouſneſſe
ſapientia infantia. vecordia. inſania auaritia.
Exſapiens infans uecors inſanus auarus.
ſaulyge pouerte. prudēce. remēbraūce. vtteraūce. chyldhod. madnes
pcimonia vī citas. inopia prudētia. memoria eloquētia. puerītia. amēna.
Parcus in ops prudēs memor e (q;) loquēs puer amens
labour. madnes wyckednes. pouerte.
diligentia. dementia. pnicies/vel tas paupis vī pauperis
Di (q;) ligens demes, ex pernix pauper et in tas

At quandoq; leges luces paces et arenas
Gazas et uitas raro et animicitias.

¶ Neutta ſingularia tantum.

ryght or lawfull. wronge. corrupcyon.

Neutra caret hæc plurali fas atq; nefas pus
gen⁹ fru- dyte/or
euen menti. olde age. myre. a ſete. grounde.
Veſperum ador ſenium cenum ſoliumq; ſolumq;
euen sterre. palme of the hãde. ſee. hell bydlyme. ſcarlet colour.
Veſper hir atq; ſalũ baratrum uiſcumq; luctumq;
age nothynge. idem. idem. nede idem.
Aeuum nil nihilum nihil atq; neceſſe neceſſum
abus per angelos ſi-
god of ryches. lũ. Iſrael dar⁹. glaſſe. paſke/or eſter. mornyng. ſhambles.
Mãmona manna utrum cũ paſchate mane macellũ
the ſprynge ſope/or
tyme. ſteche. dethe. poyſon. comen people. ſee.
Ver nitrum lethum uirus uulgus pelaguſq;
all maner vytell of mete. hoc. hoc.
Atq; penus penoris coniunge penumq; penuq;.
tempus quo ius
intermittitur. an ere of corne. froſt.
Iuſticium ſpicumq; gelu ſimul antea dicta.

Nitrum a nitẽdo q⁹ veſtes nitidas facit.

¶ Antea dicta: vt noĩa metallorũ. exceptis es eris/et electrũ. noĩa liquidor: vt ſegma oleũ. Noĩa ſiccorũ: vt triticũ piper/humi naſcẽtia. herbarum noĩa. vt opium crocũ q̃ pluralem (vt dixim⁹) refugiunt. quedã pluralem tamẽ habẽt vt equor mel vinũ. et cẽ. de quibus ſuperius dictum eſt.

¶ De his quæ naturaliter ſingulari carent.

Natura careant ſinglari nomina multa.
Feſtorum ſic ludorum numeralia primę.
Ordinis et quæ diſtribuunt uariſs quoq; conſtant.
Et pro maſculinis capitur dum mobile multis.

¶ Singulari numero naturaliter carẽt nomina quatuor modis. Primo noĩa feſtorũ et ludorũ tã maſculina: vt appolinares/quinquatres circẽſe. q̃z femi nina: vt Reomenie q̃z etiã neutra: vt orgia: bacchanalia: neptunalia: rep⁹ otia taurilia. Secõ numeralia nomina tã primi ordinis: vt duo tres. et cẽ. q̃z diſpar-

titius: vt bini trini. licet poetice interdum legitur septem gurgite pro septem gurgitibus. Tertio (scõm Seruium) que non nisi ex pluribꝰ cõstant. vt feriæ/biga/tregum/quadriga ifē pro epistola/arma dsquitie/scopæ. ꝛc. Quarto ad lectiua pro pluribus masculinis accipi solita: vt cani ꝓ capillis. Superi/inferi/posteri/minores/maiores.

¶ Nascula tantum pluralia.

insignia consulum.

Mascula sunt isthęc tantum pluralia fasces.

great rayles.

mery cõceytes. ex barres. sayntes in heuen. vnder chambres.

Atq; sales clari cum celitibusq; penates.

cronicles. lamẽtacyons. hore heres. nettes for dere. pyllers.

Annales thirni cani cum cassibus antes

vpon brode hatches.

ina shyppe. spyrytes of hell. gẽtylmen. spyrytes. of hell. spyces.

Atq; fori manes proceres Lemures et odores.

lattes wyndowes. rayles at the tylte ende. tribus que

ors grate a graue. a carceres. dam Luti.

Cancelli loculi cum carceribus titienses

pars tertia ppli romani. scales in the heed. romani primi.

Festi sic luceres cum surfuribusq; quirites.

a payre of tables a kynred. libelli.

Adde pugillares natales co(q;)dicillos

dii genitales. hauthor- fryssoñ/or

pryuate goddes. ne grase.

Atq; lates sentes uespres deducta per ates.

great men. heedes or chefe men. best men of a to vne

magnates. primates optimates.

A magnus primus simul optimus anteq; dicta.

Authori aseribas aliter tibi si qua reperta.

¶ Antea dicta vt in superiore ꝑcepto. Adiectiua q̃ pro pluribꝰ masculinis ꝛcipiunt: vt superi minores. ꝛc. Festoꝝ ludoriũ: vt appolinares/circẽses/ludi. meralia: vt duo/tres/bini. Qd̃ si qua aliter reperias authoritati aseribas. Ita apud Juuenalẽ leges ꝑcerẽ. apd̃ Persiũ qrites. apd̃ Virg. carcerẽ ꝓ equoꝝ custodia. apud Ouidiũ vepręs q̃ cũ poetica licẽtia ꝓmutrãtur in cõsuetudinẽ trahẽda discẽtio. Sũt etiã multa q̃ in alia signtione singulis rẽ hñt. vt sal ꝓ mẽto: sꝫ tũc pro alt cãtet. Itẽ fales ꝓ sarcina aut põdere. Air. Ego hoctę fales leuabo. Et cerces ꝓ nostoꝝ custodia pro alia carẽs cũ multꝫ adiectiuis: vt minor maior liber. ꝛc. Q̃ art signt q̃ cũ ꝓpriis sumuntur.

Fasti dies dicti sũt: quibus licet fari pretoti tria verba do/ dico: abdico.

¶ Fœminea tantum pluralia.

Fœminei generis sunt hæc pluralia tantum.

acute dicta inferorũ .ix. daye before the the fyrst day of
vel sacra. sacra festi dies. idus in the kalende euery moneth.

Argutie inferie ferie none atq; calende

iapes or pray or vauntage take in warre.
flatterynge trifule besom. prede ab hostibus capte.

Blantitie nuge scope sic manubieq;

cruse or an army or an the myddelmest daye
fyrst fruytes. respyte. intestina. hooste of men. of euery moneth.

Primicie indecie lactes copie simul idus.

funerals or nyght or lyenge i wayt thretyng/or
a feyre dyrkenesse. or deceytes. manasshynge.

Nundine et exequie tenebre insidieq; mineq;

purgamẽta terrarũ tã hominũ q̃z montes altissimi qui
vel q̃cq̃d ex arboribꝰ serpentũ spolia Italiam a Gallis et
aut floribus decidit stonge a denne. a cradle. Germania dirimunt.

Quisquilie exuuie latebre cune simul alpes

q̃dã obseruatiões siue vẽti placidissimi or
solennitates/siue sacra entales q̃ sole ingres domus
remaynynges. watche. apud iudeos. dient leonẽ flãt p̃uata

Reliquie excubie ceremonie Etesie et ędes

mos Rome horse har- montes
weddynge. sue vicus. neyes. hispanie bathes.

Nuptie et exquilie phalere Gades quoq; therme

wanton desyres.
occasions/or
ryches. instigacyon. organ pypes. varyaunce or ennemyte.

Diuitie illeceber cantes inimicitiaq;

fendes or fu- thre goddes brachia scor. nomen vibi
nes of hell ryches of fauour. pionis vibanitates. Minerue.

Dite et opes Charites cheleq; facetie et Athene

a peyre fendes thre goddes thre goddes
of gates. of hell fatali. of fauour. vuel spirites.

Atq; pores furie Patce Gratie quoq; lerue

quodã genus
indumentũ. a wycket. diuinationis. vt locorũ noia Thebe. ꝛc.

Indiuie ualue sortes simul antea dicta

¶ Antea dicta: vt suppetie et inficie que ntõ r actõ tm̃ habent sm̃liter grates
Et ea que ex ptibus constant. vt bigeminigie. ꝛc. Et numeralia. vt binetrine:

non possum non mirari quoꝛũdam insciam q̃ affirmam. hec nomina/mappa plaga/pales:nenia:naris:compes:antemna:& alia singulari carere quũ apud peritissimos in singulari reperiuntur.

¶ Neutra pluralia et secundę declinationis.

Neutra hæc plurali tantum flexuq; secundę

trũpettes tentes wepens. cradele. loca aspera.

Classica cum castris simul arma crepundia tresqua

vmbles in rockes in space of. v. yere.

puncta. Scythie. garlande. a beest. the see. or processions

Bactraq; cum sertis sic extra Ceraunia lustra

a cradell. the herte stringes.

Et cunabula sic precordia lachana flabra

pocula vel scyphi. the top of a hyll. anterior pars nauis ferrate.

His carchesia sic iuga montis rostraq; nauis

Dyges

electionis. sacrificia que mor-

Hec charche ia in singulari angl(s) ollece(y). tẽpora quib⁹ cõsules eligẽtur. tuis impenduntur.

Adde comitia sic artaxata thentyra iusta.

¶ Attendat lector quedam ex his in singulari declinata: sed tũc aliter sign: vt rostrũ quũ pro ritu aut sumitur: similiter iugũ pro boũ coligamine.

¶ Neutra plurali tm̃ et tertię declinationis.

Hæc terni flexus tantũ pluralia neutra.

lenge walles of the walope in a vt parentalia/bacchanalia.

gutters a towne cow or an ore cerealia/cerealia.

Ilia menia sic palearia iungito testa

vt bacchanalium vel orum testa Bacchi.

Quæ genito ternę flexure suntq; secundę

ea q̃ in dote dãtur vel a shepe herdes

viro vel femina cotes mapalia idem.

His sponsalia sic magalia palia iunge

carmẽ Pindari poete. poude. nem⁹ Thessalie amentissimum.

Et peana simul pondo tempę inuariata.

¶ De heteroclitis tã gñe q̃ declinatione variis.

¶ Masculina in singulari, et neutra in plurali.

vt hic tartarus. in plurali hec tartara.

Mascula in us primo numero, sed a neutro secundo

pmõtoriũ mons gen⁹ toge leuis angustęq;

hell a hyllũ troye. Laconie. Arcadie. etiã p rugatura pannorum.

Tarrata Dindima Tenara Menala suppara dicas

cacumina montis
mons Thracie. sayle clothe. hodde. Idem in Troia mons Laconie.
Ismara carbasa pilia Gargara Taygetusq;
hell. a whale. hell.
Additus infernus cetus dum piscis auernus
Plurali hæc cete dicas tamen inuariatum.

¶ Masculina singlari, masculina et neutra plali.

Masculum singlari, plurali hæc mascula neutra
mõs Lãpanie vbi nascũ. tape orga-
tur vina. & p vino ponit. mynge. an hyssyng place. a corse gyrdle.
Massicus atq; iocus sibilus loca balteus addo
cõmũ demẽt chaunche lycence.
Iussus et euentus permissus mascula quartę
vt hec tussa. cis.
Neutraq; plurali (ceu sentit Valla) secundę
vt hoc tussum. euentum. permissũ. & inde hec tussa euẽta. rũ.
Ast hæc sępe per um reperimus et hinc fit a neutrũ.

¶ Fœminea singulari, plurali neutra.

vt hec pergamus. .t. singulari. in plali hec pergama.
Fœminea hæc primo numero sunt neutra secundo
walles of troye a pasture stuffe of housholde.
Pergamus et zizania pascua iunge supellex
pastorale carmen.
vt hec bucolica. ce In plali hec bucolica. orũ. hec rherhorica. ce.
Nomina librorũ uel in, e, uel, a, iungito et artes
In plali hec rhetorica. oꝝ. vt altilis in plali hec altilia.
Fœminei generis pro fixo et mobile siumptum
arbor in Syria vnde emanat gum-
sume tree. mi quo vestes tinguntur.
Arbutus intybus, et sic galbanus addito, quidam
vt arbutum. in plurali hec arbuta.
Censent hęc sed in um uariari, hinc exita neutrum.

¶ Neutra singulari, mascula plurali.

Neutra hæc singulari plurali mascula dices
campi ament
in inferno. heuen anhele acyte in greece.
Elysium cælum specus (ut uult Seruius) Argos

¶ Neutra ſingulari, maſcula et neutra plurali.

Singulari hęc neutra, et plurali maſcula neutra
the byrde of a brydell thryde. a puſon a lecke. a rake a hors coller
Frenum filum clauſtrum portũ raſtra capiſtrũ.

¶ Neutra ſingulari/fœminea plurali.

meet
Singlari hoc epulum, dic hæc plurali epule;
bathe. balnee balneum.
Balnea plurali, uel ee ſingulari ab eum dat
a penteſh. nunc non eſt in vſu.
Dilitium antiquum, plurali at delicie nunc
a feyre.
Nundine idem tantum plurali, nundinum at olim.

¶ Fœminea ſingulari, fœminea uel neutra plurali.

Ae uel a plurali fructus dat amygdalum, at arbor.
an almon tree.
Hæc dat amygdatus /uel amygdala Plynius inquit,
an onyon.
Hæc cepta, hęc cepe, dat cepe hoc inuariatum,

¶ Genus et uocem uariantia et non ſignificationem.

euentyde.
Veſper erum uel era capitur pro fine diei
enen ſterre. veſperus veſperugo the euen ſterre.
Stella hic ueſper erus, uel hęc ugo, hic heſperus idem
Hic tapes etis, dic hocq; tapete tapetum.
a cyte of troye.
Ilios hæc dies, hoc Ilium et Ilion addes
a margarite ſtone margarita margaritum.
Margaris hęc et rita ſimul, uel ſeruius hoc tum
Hic gybbus gibber dices, hæc gibbaq; raro.
an ere of corne
Hæc ſpica, at raro hic ſpicus, dit hoc quoq; ſpicus
an horne. froſte.
Hoc cornu atq; gelu, tamen hic cornus gelus olim.
a lymme. a noſe.
Hic artas naſus, quondam artu naſaq; naſum

Maſculina in us, et neutra in um.

hic dypeus vel hoc dypeum.

Nunc hic us in recto, uel hoc um quandoq; reperta

compas of

a ſhelde. the mouthe. a buffet. a ſtaffe warnynge.

Hęc clypeus rictus colaphus baculus monituſq;

a narowe lane. a gloſe. an harte.

Angi (q;) portus commentarius atq; galerus

a hele. an hafte of a knyfe. trybute.

Et calcaneus et capulus, magis umq; tributam

a ſparre. a raſe or courſe.

Et ſeſtertium item tignum ſic curriculum dant

vt hic pyrus hoc pyrum.

Arboris exit in us nomen forme um quoq; fructus

a bothum. a kerchyf. maſtlynge. a bowle.

fundum mundum. luctum. ſinum.

a grounde. world. mornynge. a boſum.

Hæc fundus mundus luctus ſinus quoties um

In recto formant aliud tunc ſignificabunt.

¶ Fœminea in us / neutra in um.

cryſtall.

Criſtallus nardus ſimul abrotanuſq; ſaguntus

an indenture. peſe.

Vm quandoq; tenent, dic ſygrapha piſa per umq;

¶ Maſculina in er / & fœminea in a.

parbera. a ſtandynge peſe. cratera.

Aether ſic ether panther crater ſimul era.

¶ Hic hec hoc us / hoc in u & um.

all maner vyneyll or mete.

Non declino penu neutrū / penus hoc penoris dat

Hic penus hęc quarte, neutrale penumq; ſecundę

an hole.

Sic recto varies ſpecus atq; ſpecumq; ſpecuq;

a myke payle. a veſſell to myke in.

Hoc mulctrale feres hoc mulctrū mulctraq; per hęc

De heteroclitis.

¶ De usitatis et antiquatis.

gume that cometh of trees. mustarde sede.
Is dederant olim, nunc, i, gummi atq; sinapi.
furnape. a nette. i. dices a cyte in Italy.
Gausape rete feres nunc et preneste, sed olim
gausapū gausapes.
Gausapis et pumpes prenestis sic quoq; retis

¶ De non usitatis et antiquatis.

dust. a gourde. asshes.
Nunc is et er quondam puluis cucumisq; cinisq;
vnder. xtiū: yere. a share.
Impubis, sed nunc impuber uomer in usu.

¶ Quæ ntm uarium efferūt sub eodem gñe.

Is simul et retinent hęc recto mascula casu
of the fylde. swyfte worshypful. vpon fote. on horse bake.
Campester uolucer celeberq; pedester equester
swyfte. mery. of the wood. holsome.
Acer sic alacer siluester iunge saluber.
of the fenne. swyfte. he that kepeth a wager.
Adde paluster eis celer, at dic raro sequester.

¶ Os et or in nominatiuo habentia.

sauoure. a tree. worshype.
Or simul os recto retinent odor arbor honorq;
exhalacion. noyse. fayre speche.
Et uapor et clamor lepor, ijs coniunge laborq;.

¶ Vs et er in nominatiuo habentia.

vt ab greco Euandru
cōger fysshe. a spanyarde. Euander vel drus.
Dant us et er conger uel hiber, ros ductaq; græcis
prosperus puerus asperus.
Vs quandam, uunc et, prosper pauper puer asper

¶ Masculina nominatiuum uariantia.

Hæc uaria in recto casu mascula reperta

a moute. a yonge salmon. a water in Rome.

Mugilis et mugil Tybris Tyberisq; reperta

fluuius Germanie. a goynge fysshe.

Sic Arat ac Aratis, seu gobio gobius atq;

a gamynge or play. a bable.

Ludio siue dius uel ludus pusio pusus

delfen fysshe. a man of araby.

Delphin delphinus uel arabs arabisq; arabusq;

a sygne in heuen. an elyphant. a schorge or a whyppe.

Scorpius ac elephas elphantus scorpio iunge

fluuius Italie in Tybe-

rim descendens. blode. a whyrle wynde.

Hic anio nerio nunc dic sanguis quoq; turbo.

Ast anien quondam nerien sanguen quoq; turben.

¶ Fœminea nominatiuum uariantia.

Fœminea generis recto uariata leguntur

sawedust/or mullocke.

Hęc stirps hęcq; stirpis simil hęc scobs hæc scobis hæc plebs

the people. a bee. a sallet or a helmet.

Hęc plebes, hęc apis uel apes, hæc cassida cassis

fameese. a valey.

Hæc adipes uel adeps, hæc uallis raroq; valles

a loynynge. circũstance. campages. ambages.

Compago ambago tam ges q̃ go retinebunt

phorcynis. filiꝰ Thoose nymphe patria homere. vibo in Thera insula.

Is simul in phorcyn Salamin retinent et Eleusin

vt claritudo claritas. vt mundities et mũditia.

Multa per udo uel as abstracta per, es, uel, a, ponas

¶ Confusa in rectis obliquis distincta.

Confusa hæc recto distincta sed in genitiuo

Lens frons glis semis domus et pecus addito cassis

Vasq; fides cancer vesper siluester et acer.

¶ Lens lendis (a nyte) frons frondis (a bough) Frons frõtis (a fore heed). Glis glitis (a fyll yll). Glis glissis (daye) Glis glitis (a dormouse). Semis indeclinabile (halfe in any maner thynge. Semis semissis

(halfe a poſide) Domus domi (at home). Domus domus. (a houſe). Pecu pecoris (cattell/as ſhepe gootes). Pecus pecudis (beeſtes/as oxen/keyen/ calues: and ſuche other. Caſſis caſſidis (a ſaler) Caſſis (a nette). Vas vadis (a ſurety or a borow) vas vaſis (a veſſell) Fides fidei/truth faſtnes promes. Fides fidis (a lirynge) Cãcer cancri (the ſygne of the crabbe. Cãcer/ris (the canker worme) Veſper veſperi/the euentyde. Silueſter ſilueſtri. virt propriũ. Silueſter/tris/of the wod/Acer acris/a maple tre/Acer acris/ſharpe/ſoure. or tarſe.

¶ DE nominibus incerti generis dictum eſt in generibus de declinatione nominum ludorum teſtorũ domus et ambo ſuperius in declinatione dictum eſt.

¶ Variantia declinationem.

a veſſell.

HOC uas dat uaſis, plurali hęc uaſa dat orum
an acre of lande. iugeri.
Iugerum erit flexus ſinglari nuncq; ſecundi
iugerum. iugeribꝰ numero flexus.
Iugera rumq; ribus pluralí fit quoq; terni.

¶ Secundę & tertię declinationis.

Jupiters ſmythe. cãcer cãcri/a ſynge/a clewe of yerne.
Mulciber et cancer necnon globus atq; ſequeſter
cancer canceris/the canker worme.
Flexure terne ſunt et quandoq; ſecundę.

¶ Tam quartę q̃ ſecundę declinationis.

Hęc ſunt flexure nunc quartę nuncq; ſecundę.
a heppe tree. a pynarde. a ſygge/or a ſyggetree.
Cornus ſic pinus pro fructu aut arbore ficus.
an entre or a veſtry. an ocke. bey tree. reyſyng of people
Ac adytus quercus laurus cantuſq; tumultus
a lake or myre. apparell. warnyng. coſt. vytell.
Et lacus ornatus monitus ſumptuſq; penuſq;.
His addunt aliqui raroq; reperta ſecundę.
herynge. ſyght. a ſtryde. lyuynge. gronynge.
Auditus uiſus paſſus uictus gemituſq;
a ſyghte. flowynge. a wodde. a verſe mournynge.
Aſpectus fluctus ſaltus uerſus quoq; luctus.

De formatione graduum.

abedde. fyssh ynge. an army or an hoste. a parlyament.
Lectus piscatus exercitus atq; senatus
brathe. graynes. dethe cõpany. here or trouble.
Ortus cum questus obitus cetus simul æstus.

¶ Annotatio.

Deficiunt quarti flexus laurus monituſq;
Casibus in ternis numeri sextisq; vtriusq;

De formatione graduum comparationis.

MObile quod possit siue augeri minui ue
Tres tenet hosce gradus, positũ, mediũ, supantem.

¶ Formatio comparatiui & superlatiui.

gradu. .i. cõparatiuũ. vt docti doctior.
Apposito mediũ formes sic, a primo (or sibi iuncta)
vt fort fortior. .i. superlatiuũ.
Casu qui fit in, i, similiq; modo superantem
vt docti doctissimus. a fort fortissimus.
Si uncta atq; simus formes ex, i, uel eodem

¶ Annotatio comparatiui.

vt strenuus. tenuis.
Vs simul is quando uocalis forte preibit
vt magis strenuus. magis tenuis.
In uice tunc medij sumas magis et positiuum.

¶ Alia annotatio comparatiui.

ponger.
Iunior a iuueni remouens ue caret superante
Datq; sinisterior quamuis non rite sinistri
worre or worse.
Deterus aut deter vel detero deterior dat.

¶ Annotatio superlatiui gradus.

vt nigernigerrimus.
Rectus in er format (rimus adiuncta) superantem
Excipitur dexter quod dat rimus atq; siniſter
vt veterimus. deterrimus.
Detero sicq; vetus rimus a deterq; veter dant
saturrimus et saturrissimus. maturrimus et maturrissimus.
Turrimus atq; simus formant satur atq; maturus

¶ Comparationis.

¶ Alia annotatio de superlatiuo.

vt humillimus/similimus/facillimus.

In limus is uertunt humilis similis faciliſq;
agillimus gracillimus. doctiſſimus.
Atq; agilis gracilis (ceu Valla refert) doculiſq;

¶ De ijs q̃ rite non formant gradus sed aliũde sumũt.

Hæc rite aut graduum formam seruant aliunde
At sumunt, magnis vult maior maximus, atq;
Paruus uult minor et minimus, bonus et melior dat
Optimus atq; malus peior sic peſſimus, inde
Multus plus sic plurimus, atq; potis potiuſq;
Inde potiſſimus, a nequam q; ior iſſimus exit.

¶ De alijs quæ aliunde mutuantur.

vt grãdiloqu⁹. a loquor. a sequor, a volo. a facio.

Clauſa dicus loquus atq; ſequus uolus et ſicas orta
A uerbis medij formam ſimul et ſuperantis
vt grãdiloquẽs/quẽrior/quẽriſſimus.
Ficto (ut grandiloquens) ſumunt a participante

¶ De ijs quę carent ſuperlatiuo.

vt valde senex/valde iuuenis/valde memor/valde obnixus.

Iſta ſenex iuuenis memor obnixuſq; adoleſcens
Per ualde et poſitum ſuppiere uolunt ſuperantem.

¶ De præpoſitionibus comparantibus.

Ante dat anterior formato ſecus ſeciorq;
Subterior donat ſubterq; carent ſuperante.
vt ceterior. vlterior. exterior. inferior.
Ex ra dant erior citra, ultra, extra ſimul infra
ſuperior. vt citim⁹. infim⁹. vltimus. extimus.
Atq; ſupra, dat imus citra, infra, ultra, ſimul extra
Quod ſimul extremus donat ſupraq; ſupremus
Vel ſummus, poſt poſterior poſtremus habebit
Et prope dat propior ſic proximus proximior dat

¶ De aduerbijs comparantibus.

vt penitus.

Ex us formatior penitus penitiſſimus, exit.

Camparationis.

longe a go. fonther. fyrst gretely. more.
A pridem prior et primus, magne magis effert
moost. longe.longer. diutissime.ofte.
Maxime itemq; diuq; diutius et issime sępe
oftr. ofte. very late.
Sępius et sępissime habet, nuperrime nuper
fowyter.
Ocyor ex ocys gręce atq; ocyssimus exit

¶ De ijs quæ carent superlatiuo.

later. late. ynough, better.
Serius a sero tantum satus et satius dic
otherwyse.
A secus et secius, careant omnes superante.

¶ De ijs que comparationem nõ faciũt.

sed aliunde mutantur. vt pius. vt strenuus.
Raro gradus proprios abius uel uus reperimus
preuerendus colẽdus. horatius. Juno et deorũ quisq; amicior.
Nec dus uerbali, nec de cus ci geminatum.
¶ Cicero in authoniũ precepit ptentissimum nõ pissimũ dicendũ. Salustius
dicens strenuus quisq; maxime strenuus: docet strenuissimus vir reperiri.

¶ FINIS.

¶ IMPRESS. Londini per me Richardum
Pynson (Impressorem nobilissime Re-
gis gratiæ) Commorantem in
uico appellato the Flete
strete. Anno dñi.
M.D.xxv.